

Nr 17

Utlåtande i anledning av väckta motioner om informationsmaterial för studiebesök i riksdagen.

I två inom riksdagen väckta, till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner, nr 378 i första kammaren av herr *Hilding* och nr 451 i andra kammaren av herrar *Westberg* och *Nyberg*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att uppdraga åt ekonomibyrån att föranstalta om anskaffning av informationsmaterial om riksdagsarbetet att användas vid studiebesök.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 378.

Över motionerna har utskottet inhämtat utlåtande från fullmäktige i riksgäldskontoret och styrelsen för riksdagsbiblioteket.

Fullmäktige i riksgäldskontoret anför följande:

Den information rörande riksdagens arbete, som numera meddelas via radio och television, liksom skolornas undervisning i samhällskunskap, har sannolikt hos allmänheten medfört både ett större intresse för och en ökad insikt i hithörande frågor. Ytterligare upplysning rörande riksdagsarbetet synes emellertid önskvärd. Fullmäktige delar därför motionärernas uppfattning angående värdet av att för studiebesök i riksdagshuset förfoga över ett särskilt informationsmaterial, ägnat att på olika sätt belysa och åskådliggöra riksdagsarbetet i dess skilda moment.

Såsom framgår av motionerna finns för närvarande en på föranstaltande av fullmäktige genom ekonomibyråns försorg utgiven mindre upplysnings-skrift i ämnet, vilken — i text och bilder — lämnar en beskrivning av själva riksdagshuset samt lokaliteter och sevärdheter inom huset men även innefattar en låt vara kortfattad beskrivning av riksdagens sammansättning och arbetsformer. Ifrågavarande upplysningsskrift i broschyrform har visat sig fylla ett behov. Till följd av det omfattande bildmaterialet samt det kvalitetsmässigt påkostade utförandet har broschyren måst åsättas ett relativt högt pris, vilket måhända varit en bidragande orsak till att den icke fått den spridning som varit önskvärd. Av den ursprungliga upplagan av år 1957 på 4 000 exemplar återstår sålunda i det närmaste hälften. Ehuru en nytryckning därför icke för dagen är aktuell, torde likväl finnas anledning att underkasta den nuvarande broschyren en översyn i fråga om såväl utförande som innehåll. I sistnämnda hänseende torde främst böra övervägas en väsentlig utökning av det avsnitt, som avser riksdagens sammansättning och arbetsformer, och eventuellt komplettering av detsamma med en kort översikt över författningsutredningens förslag till grundlagsreform. Möjligen skulle kunna övervägas att för utländska turister utge en upplaga med engelsk, tysk och fransk text. Det bör vidare vara möjligt att utge ifrågavarande broschyr i ett enklare och alltså prisbilligare utförande utan att samtidigt alltför mycket ge avkall

på kravet på en värdig och tilltalande utformning. Kostnaderna för en upplysningsskrift av detta slag torde då icke behöva bli större än att den borde kunna tillhandahållas antingen kostnadsfritt, exempelvis till skolelever, eller till ett för alla överkomligt pris. Fullmäktige är för sin del beredda att gå i författning om utgivningen av en sådan upplysningsskrift.

Beräffande av motionärerna i övrigt äskat informationsmaterial om riksdagen — bildband, kortfilm och ljudband — må framhållas, att visst sådant material, väsentligen för undervisningsbruk, redan finnes såväl hos Radio/TV som hos skolöverstyrelsen. Härutöver synes det fullmäktige önskvärt, att även vid studiebesök i riksdagshuset finnes tillgängligt ett kompletterande och belysande informationsmaterial av ifrågavarande slag. Där est bankoutskottet och riksdagen delar denna uppfattning, bör i första hand undersökas huruvida nämnda redan förefintliga material kan få utnyttjas för ändamålet. Det torde böra ankomma på fullmäktige att i sådant fall med vederbörande träffa överenskommelse i ämnet liksom att i övrigt vidtaga de åtgärder, som för tillgodoseende av motionernas syfte i nu förevarande hänseende kan påkallas.

Styrelsen för riksdagsbiblioteket fäster uppmärksamheten på det av dåvarande professor Elis Håstad år 1957 utgivna arbetet »The Parliament of Sweden», till vilket någon svensk motsvarighet dock icke synes ha hunnit förberedas före författarens död år 1959. Vidare påpekar styrelsen, att riksdagen år 1942 hos Kungl. Maj:t begärt en utredning om en undervisnings- och upplysningsskrift om Sveriges regering och riksdag samt att Kungl. Maj:t — sedan statens informationsstyrelse år 1943 verkställt en sådan utredning — år 1952 avskrivit ärendet utan vidare åtgärd. Styrelsen hänvisar ytterligare till en i skolöverstyrelsens katalog över audiovisuella hjälpmedel upptagen film om Sveriges riksdag, daterad 1957. Avslutningsvis uttalar styrelsen, att frågan om en modern film om riksdagen för skolbruk enligt dess mening bör utredas och att den i motionerna föreslagna upplysningsskriften torde ha en uppgift att fylla.

Utskottet. Till vägledning vid studiebesök i riksdagen finns sedan år 1957 en genom riksdagens ekonomibyrå utgiven broschyr, vilken huvudsakligen beskriver riksdagshuset men som därutöver ytterst kortfattat — och på ett numera icke helt aktuellt sätt — behandlar riksdagens sammansättning och arbetsformer. I likhet med motionärerna och remissinstanserna anser utskottet, att behov föreligger av en upplysningsskrift, som särskilt tar sikte på att ge information i de sistnämnda frågorna. De uppslag rörande utformningen av en sådan skrift som återfinns i motionerna och i riksgäldsfullmäktiges utlåtande förefaller utskottet beaktansvärda. Utskottet noterar fullmäktiges beredvillighet att mottaga ett uppdrag att föranstalta om utgivningen av en sådan upplysningsskrift och räknar med att fullmäktige anser projektet kunna förverkligas inom en ganska snar framtid, utan hinder av att ett avsevärt antal exemplar av den tidigare broschyren ännu återstår.

Utskottet delar också motionärernas uppfattning om värdet av informa-

tionsmaterial av typen film, bildband och ljudband, varav inte minst de båda sistnämnda media torde ha visat sig användbara för liknande ändamål. Då för undervisningsbruk i andra sammanhang en del sådant material redan har producerats, synes det för riksdagens del i första hand bli fråga om att inventera beståndet därav och i förekommande fall söka skaffa dispositionsrätt för det nu avsedda ändamålet. Det torde böra uppdragas åt fullmäktige att verkställa en sådan inventering och vidtaga de åtgärder som därutöver erfordras för att i denna del tillgodose motionernas syfte. Därest projekt som kräver större kostnader skulle aktualiseras, förutsätter utskottet givetvis att frågan därom i vederbörlig ordning underställes riksdagens prövning.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen med bifall till motionerna I: 378 och II: 451 måtte besluta uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att med beaktande av vad utskottet ovan anfört föranstalta om anskaffning av informationsmaterial för studiebesök i riksdagen.

Stockholm den 7 april 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Augustsson, Mattsson* och Risberg*;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, fru Renström-Ingénäs*, herrar Hagnell*, Larsson i Umeå, Bengtsson i Landskrona, Ekström i Iggesund och Börjesson i Falköping*.

* E närvarande vid j usteringen.